

Glasramen in de Sint-Pauluskerk

In de Sint-Pauluskerk te Opwijk zijn er in het koor, de kruisbeuken en achter het doksaal tien neogotische glasramen uit de eeuwwisseling 1900. In de zijbeuken van de kerk zijn er nog twaalf moderne glasramen uit het derde kwartaal van de twintigste eeuw.

In 1894 werden de drie vensters aan het uiteinde van het hoogkoor weer geopend, geheel hersteld en voorzien van figuratief gebrandschilderde glasramen, ontworpen en vervaardigd door Gust Ladon uit Gent.

Het dubbel glasraam vooraan (oost) stelt de HH. Petrus en Paulus voor als kerkvorst. Typisch is dat Paulus en Petrus hier naast mekaar afgebeeld staan, wat verwijst naar de feestdag van Petrus en Paulus op 29 juni. De H. Petrus draagt in de handen een grote sleutel (eerste bisschop) en een boek. De H. Paulus houdt in de ene hand het zwaard en in de andere een boek. De wapenschilden onderaan zijn die van paus Leo XIII, die encycliciek "*Rerum novarum*" uitvaardigde en van Petrus Lambertus Goossens, de aartsbisschop van Mechelen in 1894.

In het hoogkoor links (noordoost) het eerste dubbelraam uit 1894 van De Bardenever:

- H. Niklaas, afgebeeld als bisschop met mijter en staf en aan zijn voeten een kuip met kind.
- H. Norbertus, afgebeeld als bisschop met in de hand zijn mijter en een monstrans met een hostie.

Ook in het hoogkoor rechts (zuidoost) een dubbelraam uit 1894 van De Bardenever:

- H. Antonius van Padua, als minderbroeder gekleed in een minnikspij met koord
- H. Juliana van Cornillon, gekleed als priorin. In haar hand houdt zij een boek als symbool voor de orderegel.

Ook in het hoogkoor noord, eerste driedubbel glasraam uit 1910 van J. Dobbelaere:

- H. Wivina, afgebeeld met in de ene hand een staf (als abdis) en in de andere hand een kaars.
- H. Elisabeth van Hongarijë, draagt als koningsdochter een kroon en in haar schoot heeft zij rozen.
- H. Gudula, draagt een lantaarn met licht, waarmee zij de zieken ging bezoeken.

Ook in het hoogkoor noord, tweede driedubbel glasraam uit 1910 van J. Dobbelaere:

- H. Catharina van Alexandrië, met maagdenpalm en zwaard en gebroken wiel, als symbool van haar martelaarschap.
- H. Anna, afgebeeld als moeder van Maria, die een banderol in de hand houdt, die verwijst naar Jezus.
- H. Appolonia, met maagdenpalm en tang, als symbool van haar martelaarschap.

Ook in het hoogkoor zuid, eerste driedubbel glasraam uit 1910 van J. Dobbelaere:

- H. Benedictus, patriarch der monniken is uitgebeeld als abt met borstkruis en staf. In zijn hand houdt hij het boek met de "regula" (orderegel) voor de monniken. Aan zijn voeten zit een raaf.
- H. Joannes Baptist, is barvoets en gekleed in een kemelharen kleed. Hij houdt op zijn arm een lam en aan zijn staf is een banderol bevestigd met daarop de woorden "*Ecce Agnus Dei*" (zie hier het Lam Gods).

- H. Augustinus, afgebeeld als bisschop van Hippo (Noord-Afrika) met staf en mijter en in de hand een vlammend hart.

Ook in het hoogkoor zuid, tweede driedubbel glasraam uit 1910 van J. Dobbelaere:

- H. Eligius, afgebeeld als bisschop van Doornik-Noyon. In de rechterhand draagt hij een hamer met een kroontje en in de linkerhand een relikwiekast.
- H. Rumoldus, gekleed als bisschop met mijter en staf. Het runeteken op zijn mijter en de man met het zwaard verwijzen naar zijn bekeringsactiviteit onder de Germanen.
- H. Lodewijk, afgebeeld als koning van Frankrijk met hermelijnen mantel en een doornenkroon op een kussen.

Noot: bij de restauratie van de kerk in 1979-1982 werden de onderschriften S. Rumoldus en S. Eligius verwisseld.

In de kruisbeuk noord, een glasraam door J. Dobbelaere uit 1914.

Het stelt Onze-Lieve-Vrouw van de rozenkrans voor. Met het kind Jezus op haar arm geeft ze van op een wolk een rozenkrans aan de H. Dominicus. Aan zijn voeten zit een hond, die een wereldbol in brand steekt met een toorts, als symbool voor de prediking door de Dominicanerorde.

In de kruisbeuk zuid, een glasraam door J. Dobbelaere uit 1914.

Het stelt de H. Paulus in de Aeropag (heuvel van Ares of Mars, plaats in Athene waar de Raad of het gerechtshof vergaderde) voorstelt. Men ziet de H. Paulus in discussie met de Griekse geleerden. Op de achtergrond Griekse tempels en een beeld op een zuil. De toehoorders zijn gekleed zoals in de klassieke oudheid.

Achter het doksaal (westgevel) een glasraam door J. Dobbelaere uit 1914.

Het stelt de H. Cecilia -patrones van de muziek- aan het orgel voor met musicerende engelen.

Tot 1925 hadden de twaalf grote ramen in de zijbeuken van de kerk als beglazing gewone vierkante ongekleurde ruitjes. Ze kregen in 1925-1935 een nieuwe beglazing met kleurrijke symmetrische friezen.

De huidige moderne gekleurde taferelen werden ontworpen door J. Carion (Ganshoren).

Zes glasramen werden uitgevoerd en geplaatst door J. Dessaer (Wemmel) in de zijbeuk (zuid) van de kerk.

- de Verrijzenis van Christus, 1956.
- de Hemelvaart van Christus, 1957.
- de nederdaling van de H. Geest over de apostelen, 1957.
- de hemelvaart van Maria (“*Assumpta est Maria in caelum*”), 1958
- de kroning van Maria in de hemel (“*Maria Regina Caeli*”), 1958.
- de Emmausgangers (“*Cognoverunt eum in fractione panis*”) (ze herkenden hem bij het breken van het brood), 1959.

Jaren later ontwierp J. Carion (Ganshoren) de glasramen in de zijbeuk (noord) van de kerk.

Ze werden uitgevoerd en geplaatst door J. Dessaer (Wemmel) en M. Hubrecht (Brugge).

- de boodschap van de engel aan Maria, 1963.

- het bezoek van de engel aan Maria, (“beatam me dicent omnes generationes”)
(alle geslachten prijzen mij gelukkig), 1963.
- De geboorte van Jezus, 1967.
- De opdracht van Jezus in de tempel (“Lumen ad revelationem gentium”)
(licht voor alle volkeren), 1970.
- Jezus tergeevonden in de tempel, 1970.
- Adam en Eva in het aards paradijs, 1972.

Bronnen:

LINDEMANS Jan, Geschiedenis der gemeente Opwijk, Brussel 1937, p. 100.

Gids bij de Sint-Pauluskerk, Paul Geurickx, 1983.

De Sint-Pauluskerk van Opwijk, Vlaamse toeristische bibliotheek, Paul Geurickx, maandschrift juli 1983, 36 p.

Symbolen, Open Monumentendag 08/09/2002, Heemkring Opwijk-Mazenzele, p. 36-38.

Sint-Pauluskerk Opwijk, bezoekgids Heemkring Opwijk-Mazenzele, 1986.

Een bezoek aan de Sint-Pauluskerk, Heemkring Opwijk-Mazenzele, z.d.

Afbeeldingen van Sint-Paulus in de Sint-Pauluskerk van Opwijk, Heemkring Opwijk-Mazenzele, z.d.

Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen, provincie Brabant, Kanton Asse, Opwijk, Ministerie van Nederlandse Cultuur, Brussel 1979, p. 37.

Verslag van de kerkfabriek van Sint-Paulus Opwijk, 2 okt. 1955.